

Informe en relació amb l'Avantprojecte de llei d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei d'Ocupació de Catalunya

Es presenta a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades l'Avantprojecte de llei d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei d'Ocupació de Catalunya, per tal que l'Autoritat emeti el seu parer al respecte.

L'Avantprojecte de llei consta d'un preàmbul, quatre títols, amb quaranta-un articles, una disposició addicional, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

(...)

I

(...)

II

D'acord amb l'article 1 de l'avantprojecte de llei que se sotmet a informe, aquest té per objecte:

- a) Ordenar el Sistema d'ocupació de Catalunya.
- b) Establir el marc d'ordenació de les polítiques públiques d'ocupació a Catalunya.
- c) Regular el Servei d'Ocupació de Catalunya.
- d) Garantir el dret subjectiu de les persones a disposar d'una cartera de serveis, que inclogui com a mínim l'orientació, la formació i la intermediació, adequada a les seves característiques i necessitats que els ajudi a millorar la seva ocupabilitat.
- e) Facilitar la col·laboració, la cooperació i la coordinació entre els departaments amb competències en polítiques de foment de l'activitat econòmica i del teixit productiu, en polítiques educatives, sanitàries, i assistencials.
- f) Integrar els serveis locals d'ocupació dins l'ordenació del Sistema d'ocupació de Catalunya.

D'acord amb l'article 2 de l'avantprojecte, el Sistema d'ocupació de Catalunya té com a finalitat *"contribuir al ple desenvolupament del dret a l'ocupació, estable i de qualitat, i afavorir la configuració d'un mercat de treball que contribueixi de forma eficient a garantir l'ocupabilitat de les persones treballadores, i a cobrir les necessitats de personal adaptat als requeriments de les empreses, així com afavorir la cohesió social i territorial, mitjançant la gestió de les polítiques d'ocupació"*.

L'esmentat Sistema d'ocupació de Catalunya comprèn el Servei d'Ocupació de Catalunya, les administracions locals, les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya, i les empreses i les entitats que, amb finançament públic, col·laboren amb el Servei d'Ocupació de Catalunya i presten serveis i programes en el marc de l'Estratègia Catalana per a l'Ocupació (article 14 de l'avantprojecte).

En la mesura que el compliment de la finalitat indicada implica la recollida i el tractament d'informació personal de persones físiques per part de totes les entitats que integren i participen en el Sistema d'ocupació de Catalunya, resulten d'aplicació al present cas els

principis i les obligacions de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En aquest sentit, escau valorar de manera positiva les referències fetes a la normativa de protecció de dades personals al llarg del text de l'avantprojecte de llei que ara s'examina i a què es farà menció en els apartats següents d'aquest informe.

Dit això, a continuació s'analitzen únicament aquells articles de l'avantprojecte de llei que poden tenir incidència en l'àmbit del dret a la protecció de dades de caràcter personal.

III

L'article 3 de l'avantprojecte de llei estableix els principis rectors a què les entitats que integren i participen en el Sistema d'ocupació de Catalunya han d'ajustar la seva actuació.

Les nombroses referències a la normativa de protecció de dades personals incloses en l'articulat de l'avantprojecte de llei examinat posen de manifest que, tot i no preveure-ho expressament, el respecte al dret fonamental a la protecció de dades personals (article 18.4 CE) es configura també com a principi rector de l'actuació de les entitats que integren el Sistema d'ocupació de Catalunya. Per aquest motiu, es podria valorar la conveniència d'incloure'l com a tal en aquest article de l'avantprojecte.

Apuntar, en aquest sentit, que el tractament d'informació personal per part de les entitats que componen el Sistema d'ocupació de Catalunya ha d'ajustar-se als principis i obligacions establerts en la LOPD, com ara, entre d'altres, al principi de qualitat de les dades (article 4 LOPD) i al principi de consentiment (article 6 LOPD).

Així, d'acord amb el principi de qualitat (article 4 LOPD), només es podran recollir, per sotmetre-les a tractament, les dades personals de les persones usuàries dels serveis prestats per les entitats del Sistema d'ocupació de Catalunya que resultin ser adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut (apartat 1), és a dir, per al compliment de les finalitats i objectius previstos en el present avantprojecte de llei. Un cop recollides, no es podran emprar per a d'altres finalitats que resultin ser incompatibles amb aquella per a la qual s'hagin recollit (apartat 2).

D'acord amb el principi de consentiment (article 6 LOPD), el tractament d'aquesta informació personal dels usuaris dels serveis prestats pel Sistema d'ocupació de Catalunya serà pertinent quan es realitzi en el marc de les funcions que tenen atribuïdes cadascuna de les entitats que l'integren i es compti amb el consentiment dels afectats, o bé, en el seu defecte, amb habilitació en una norma amb rang de llei.

Per aquest motiu, caldria preveure en aquest avantprojecte de llei, si escau, els supòsits en què no sigui necessari el consentiment dels afectats per tractar les seves dades personals en atenció al compliment de les finalitats establertes.

En aquest punt, cal fer avinent que, de les previsions establertes al llarg del text de l'avantprojecte, es desprèn que, en ocasions, l'exercici d'aquestes funcions per les entitats del Sistema d'ocupació de Catalunya pot comportar també el tractament d'informació personal especialment protegida o de caràcter més sensible de les persones usuàries dels serveis prestats, així com l'elaboració de perfils d'aquestes persones a partir del conjunt de dades personals de què disposin.

Així semblaria desprendre's, per exemple, de les previsions establertes en l'apartat a) d'aquest article 3 de l'avantprojecte, entre d'altres. D'acord amb aquest article, relatiu al principi d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i cohesió social, en l'accés als serveis que ofereix el Sistema d'ocupació de Catalunya cal *"prioritzar aquelles persones i col·lectius amb més dificultats per accedir a l'ocupació"*.

O també, per exemple, de les previsions de l'article 16.e) de l'avantprojecte que, en establir la definició dels serveis ocupacionals i els àmbits que aquests cobreixen, fa referència a *"les oportunitats per a col·lectius amb especials dificultats que són els programes que promouen la igualtat en l'accés, permanència i promoció en el mercat de treball per a les persones que formin part de col·lectius que, de manera conjuntural o estructural, presentin dificultats d'inserció laboral i/o necessitats de suport especialitzat"*.

S'entén que s'està fent referència a aquells col·lectius de persones que a més de les dificultats inherents en qualsevol procés de cerca de feina se'ls en sumen d'altres en relació amb les seves circumstàncies i característiques personals. Entre aquests possibles col·lectius en risc d'exclusió o més vulnerables trobem, per exemple, persones amb algun tipus de disminució, persones que pateixen greus malalties, persones d'una determinada ètnia o persones immigrants, entre d'altres.

Sent així, recordar que, en el tractament d'aquest tipus d'informació personal especialment protegida, caldrà tenir present les previsions de l'article 7 de la LOPD:

"1. D'acord amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 16 de la Constitució, ningú no pot ser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creences. Quan en relació amb aquestes dades es procedeixi a recollir el consentiment a què es refereix l'apartat següent, s'ha d'advertir l'interessat respecte al seu dret a no donar-lo.

2. Només amb el consentiment exprés i per escrit de l'afectat poden ser objecte de tractament les dades de caràcter personal que revelin la ideologia, l'afiliació sindical, la religió i les creences. (...)

3. Les dades de caràcter personal que facin referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interès general, així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament.

4. Queden prohibits els fitxers creats amb la finalitat exclusiva d'emmagatzemar dades de caràcter personal que revelin la ideologia, l'afiliació sindical, la religió, les creences, l'origen racial o ètnic, o la vida sexual.

5. Les dades de caràcter personal relatives a la comissió d'infraccions penals o administratives només poden ser incloses en fitxers de les administracions públiques competents en els casos que preveuen les normes reguladores respectives.

6. No obstant el que disposen els apartats anteriors, poden ser objecte de tractament les dades de caràcter personal a què es refereixen els apartats 2 i 3 d'aquest article quan aquest tractament sigui necessari per a la prevenció o per al diagnòstic mèdics, la prestació d'assistència sanitària o de tractaments mèdics o la gestió de serveis sanitaris, sempre que el tractament de dades, l'efectuï un professional sanitari subjecte al secret professional o una altra persona subjecta a una obligació equivalent de secret.

També poden ser objecte de tractament les dades a què es refereix el paràgraf anterior quan el tractament sigui necessari per salvaguardar l'interès vital de l'afectat o d'una altra persona, en cas que l'afectat estigui físicament o jurídicament incapacitat per donar-ne el consentiment."

IV

L'article 4 de l'avantprojecte de llei, relatiu a la planificació, coordinació i execució de les polítiques d'ocupació, estableix que el *"Servei d'Ocupació de Catalunya ha de dirigir, planificar, coordinar, executar i establir la traçabilitat i la transparència de les polítiques d'ocupació mitjançant els instruments estratègics i els instruments operatius previstos en aquesta Llei"* (apartat 1).

Tot seguit, estableix (apartat 2) que els dits instruments estratègics i operatius han de garantir una sèrie d'aspectes, entre els quals, cal assenyalar, als efectes que interessin en aquest informe, *"el tractament individualitzat de la persona usuària mitjançant un expedient únic i comú a tot el Sistema d'ocupació de Catalunya que integri la informació personal i professional relacionada amb les polítiques d'ocupació, dins del marc de la normativa legal vigent en matèria de protecció de dades"* (lletra b).

En relació amb aquesta previsió, valorar de manera positiva la referència expressa a la normativa vigent en matèria de protecció de dades, atès que, com s'ha fet esment, les actuacions a dur, no només pel Servei d'ocupació de Catalunya, sinó també per qualsevol altra entitat integrant del Sistema d'ocupació de Catalunya, en el compliment dels objectius establerts en aquest avantprojecte de llei porten implícit el tractament de dades personals de les persones usuàries dels serveis que presten, de tal manera que, en el tractament d'aquesta informació, s'haurà de respectar els principis i obligacions establerts en la LOPD.

Dit això, pel que fa a la previsió concreta d'emprar un *"expedient únic i comú a tot el Sistema d'ocupació de Catalunya que integri la informació personal i professional relacionada amb les polítiques d'ocupació"*, fer avinent que dins el concepte "informació personal" o, el que és el mateix, de "dades de caràcter personal" s'entenen incloses també les dades "professionals" dels afectats, atès que es tracta d'informació que concerneix una persona física identificada o identificable (article 3.a) LOPD), per la qual cosa seria suficient fer referència en aquest article de l'avantprojecte a "la informació personal".

Així mateix, assenyalar que, del fet d'establir que el dit expedient de la persona usuària serà *"únic i comú a tot el Sistema d'ocupació de Catalunya"*, es desprèn que la informació personal que s'hi pugui contenir podria ser accessible per qualsevol de les entitats que conformen el Sistema d'ocupació de Catalunya.

De fet, en aquest mateix article 4.2 s'estableix que un altre dels aspectes a garantir pels instruments estratègics i operatius és *"l'existència d'un sistema d'informació comú, transparent i accessible"*.

En l'apartat següent d'aquest informe, es fan algunes consideracions en relació amb aquest sistema d'informació i la seva adequació a la normativa de protecció de dades.

V

L'article 9 de l'avantprojecte estableix quins són els instruments operatius que ha d'emprar el Servei d'Ocupació de Catalunya per dirigir, planificar, coordinar, executar i establir la traçabilitat i la transparència de les polítiques d'ocupació, de conformitat amb allò establert a l'article 4 de l'avantprojecte.

D'acord amb el seu apartat 1 *"els instruments operatius contenen la informació de les diferents polítiques d'ocupació que s'integren dins el Sistema d'informació del Servei"*

d'Ocupació de Catalunya, format per una estructura informàtica comuna, integrada i compatible que permet la interconnectivitat i un espai comú a la xarxa telemàtica”.

Aquest sistema d'informació és, d'acord amb l'article 10 de l'avantprojecte, *“l'instrument tècnic que integra la informació relativa a la orientació i a la intermediació laboral, a la formació professional per a la ocupació o a qualsevol altra política ocupacional”* (apartat 1) i *“ha de fer accessible a les persones i a les empreses les ofertes i les demandes d'ocupació i la cartera de serveis existents en tot el territori de Catalunya”* (apartat 2).

Tenint en compte aquestes previsions, així com les de l'article 24 de l'avantprojecte en què s'estableix que correspon al Servei d'Ocupació de Catalunya, entre d'altres funcions, *“mantenir les bases de dades generades pels sistemes integrats d'informació del Sistema d'ocupació de Catalunya”* (lletra m), sembla desprendre's que el responsable de la gestió d'aquest Sistema d'informació comú serà el Servei d'Ocupació de Catalunya, si bé seria preferible que, per tal d'evitar possibles confusions al respecte, es fes constar d'aquesta manera en el citat article 10.

Dit això, cal fer avinent que la creació d'un Sistema d'informació comú per tal que el Servei d'Ocupació de Catalunya, com a responsable, posi a disposició de la resta d'entitats que conformen el Sistema d'ocupació de Catalunya tota la informació detallada al citat article 10, que inclou les dades personals de les persones usuàries dels serveis, comportaria, des del punt de vista de la protecció de dades, una comunicació o cessió de dades personals (article 3.i) LOPD).

Per tal de considerar la dita comunicació conforme amb la normativa de protecció de dades, caldrà tenir en compte el règim establert, amb caràcter general, a l'article 11 de la LOPD, segons el qual *“les dades de caràcter personal objecte de tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat”* (apartat 1). Aquesta regla general troba però determinades excepcions, entre les quals cal destacar, la possibilitat que la comunicació estigui autoritzada en una llei o norma amb rang de llei (apartat 2.a).

Atès que l'avantprojecte de llei que s'examina podria establir, precisament, un article que servís com la cobertura legal que hauria d'autoritzar o legitimar la comunicació de dades apuntada sense fer necessària l'obtenció del previ consentiment dels afectats, cal fer avinent, en aquest punt, la necessitat que la dita cobertura legal respecti, en qualsevol cas, el contingut essencial del dret a la protecció de dades de caràcter personal (article 18.4 CE).

El dret a la protecció de dades de caràcter personal o “dret a l'autodeterminació informativa” gaudeix de les garanties constitucionals específiques dels drets fonamentals. En aquest sentit, cal tenir en compte que segons l'article 53.1 de la Constitució:

“Els drets i les llibertats reconeguts en el Capítol Segon del present Títol vinculen tots els poders públics. Només per llei, que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà regular-se l'exercici d'aquests drets i d'aquestes llibertats, (...)”.

Com es deriva d'aquesta previsió constitucional, el conjunt de principis, característiques i potestats que conformen el contingut essencial del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal o a l'autodeterminació informativa han de ser respectats per qualsevol desenvolupament normatiu que es faci d'aquest dret fonamental.

Com ha posat de manifest repetidament la jurisprudència constitucional, qualsevol límit que s'imposi a un dret fonamental ha de ser necessari, proporcionat i respectuós amb el contingut essencial del dret (SSTC 11/1981, 281/2005 o 126/2004, entre d'altres).

En relació amb el dret a l'autodeterminació informativa i la concreció del seu contingut essencial, que podem considerar que engloba el conjunt de principis i facultats que s'atorga al titular de les dades (article 3.e) LOPD), cal tenir en compte la STC 292/2000, segons la qual:

"(...) las facultades legalmente atribuidas a los sujetos concernidos y las consiguientes posibilidades de actuación de éstos son necesarias para el reconocimiento e identidad constitucionales del derecho fundamental a la protección de datos. Asimismo, esas facultades o posibilidades de actuación son absolutamente necesarias para que los intereses jurídicamente protegibles, que constituyen la razón de ser del aludido derecho fundamental, resulten real, concreta y efectivamente protegidos. De manera que, privada la persona de aquellas facultades de disposición y control sobre sus datos personales, lo estará también de su derecho fundamental a la protección de datos, puesto que, como concluyó en este punto la STC 11/1981, de 8 de abril (FJ 8), "se rebasa o se desconoce el contenido esencial cuando el derecho queda sometido a limitaciones que lo hacen impracticable, lo dificultan más allá de lo razonable o lo despojan de la necesaria protección"."

Per la seva part, el Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) també ha reiterat en diverses ocasions que qualsevol limitació a l'exercici d'un dret fonamental ha de superar l'anomenat "test dels límits", és a dir, ha d'estar prevista en una llei, ha de ser necessària en una societat democràtica per aconseguir una finalitat legítima, i ha de ser proporcional en relació amb aquesta finalitat que es pretén aconseguir en cada cas.

Com es desprèn de la jurisprudència del TEDH, no és suficient el fet que una previsió relativa a l'exercici d'un dret fonamental estigui recollida en una llei. L'existència d'una base legal a nivell intern que prevegi una limitació d'un dret no és suficient, sinó que cal que aquesta llei interna sigui "accessible" i sigui "predictible", en el sentit que els ciutadans afectats puguin comprendre l'abast de la limitació del dret (SSTEDH Amann c. Suïssa, de 16.2.2000; Rotaru c. Rumania, de 4.5.2000; Cotlet c. Rumania, de 3.6.2003; Liberty i altres c. Regne Unit, de 1.10.2008, entre d'altres).

En definitiva, de la jurisprudència del TC i del TEDH es desprèn que el desenvolupament legislatiu d'un dret fonamental ha d'assegurar que no es buida de contingut el propi dret. Que no es desnaturalitza el propi dret de manera que es puguin deixar sense l'adequada protecció els béns i interessos jurídics que el dret fonamental ha de protegir.

Per tant, com s'ha dit, qualsevol previsió que s'estableixi en aquest avantprojecte de llei per tal d'habilitar la comunicació de dades que tingués lloc fruit de la posada en marxa del Sistema d'informació comú haurà de respectar els principis, garanties i, en definitiva, el contingut essencial del dret a l'autodeterminació informativa.

Doncs bé, en aquest punt cal fer menció a l'article 19 de l'avantprojecte de llei. Aquest article estableix, com a un dret de les entitats que formen part del Sistema d'ocupació de Catalunya, "l'accés als instruments operatius del Sistema d'ocupació de Catalunya" (lletra b), com ara, al sistema d'informació comú.

D'aquesta previsió podria entendre's que per mitjà d'aquest avantprojecte de llei s'habilita les diferents entitats del Sistema d'ocupació de Catalunya –les administracions

locals, les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya, i les empreses i les entitats que, amb finançament públic, col·laboren amb el Servei d'Ocupació de Catalunya- a accedir a la informació personal de les persones que en són usuàries que pugui constar en l'esmentat sistema d'informació.

Sent així, cal fer avinent que, per aplicació del principi de qualitat de les dades (article 4 LOPD), només podran tenir accés a la informació personal del sistema d'informació aquelles entitats del Sistema d'ocupació de Catalunya que requereixin tal accés per a l'exercici de les seves funcions, així com que la informació personal consultable o accessible haurà de ser només aquella que resulti necessària, pertinent i adequada en cada cas.

Així, per exemple, els sindicats que formen part del Sistema d'ocupació de Catalunya, en atenció a les seves funcions, no haurien de tenir accés a la informació personal de les persones usuàries dels serveis prestats pel Sistema d'ocupació de Catalunya que pogués constar en el sistema d'informació. Òbviament, no hi hauria problemes per accedir a la resta d'informació d'aquest sistema que no tingui consideració de dada personal (article 3.a) LOPD).

Així mateix, els empresaris o les empreses que busquen persones treballadores no requeririen accedir en una primera instància (quan es consulta el perfil professional d'una determinada persona per tal de determinar si s'avé amb la feina que s'ofereix) a la informació personal del sistema d'informació de manera que els seus titulars resultin identificables (article 5.1.o) del Reglament de desplegament de la LOPD, aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre (en endavant, RLOPD)). L'accés a les dades identificatives resultaria adequat un cop es constatés l'interès per un determinat perfil i es volgués contactar amb la persona a què respon tal perfil.

De la mateixa manera que en l'exemple anterior, tampoc hi hauria problemes perquè l'empresari o les empreses accedissin a la resta d'informació d'aquest sistema d'informació que no tingués consideració de dada personal (article 3.a) LOPD).

En canvi, per exemple, els serveis d'ocupació de les administracions locals de Catalunya que s'integren en el Sistema d'ocupació de Catalunya, ateses les seves competències en aquesta matèria, haurien de poder accedir a la informació personal del sistema d'informació que, per a l'exercici de llurs funcions, els fos necessària, pertinent i adequada en cada cas.

VI

En relació amb aquest sistema d'informació comú, cal fer esment també a les previsions de la normativa de protecció de dades relatives a la seguretat de la informació.

La LOPD imposa l'obligació al responsable del tractament i, si s'escau, a l'encarregat del tractament d'adoptar les mesures de caràcter tècnic i organitzatiu necessàries per tal de garantir la seguretat de les dades personals que seran tractades, així com per evitar la seva alteració, pèrdua, tractament o accés no autoritzat (article 9). Aquestes mesures de seguretat venen regulades en el Títol VIII del RLOPD.

D'acord amb aquest Reglament, *"les mesures de seguretat exigibles als accessos a dades de caràcter personal a través de xarxes de comunicacions, siguin públiques o no, han de garantir un nivell de seguretat equivalent al corresponent als accessos en mode local, conforme als criteris que estableix l'article 80"* (article 85 RLOPD).

L'esmentat article 80 del RLOPD classifica les mesures de seguretat exigibles als fitxers i tractaments de dades en tres nivells diferents –bàsic, mitjà i alt- en funció de la tipologia de dades personals que en cada cas es prevegin tractar, i els articles 89 a 104 del RLOPD en descriuen aquelles aplicables als fitxers i tractaments automatitzats.

Així, d'acord amb aquests preceptes, caldrà tenir present que, abans de facilitar, per mitjà del sistema d'informació comú, l'accés a la informació personal de les persones usuàries a les entitats que, ateses les seves funcions, així ho requereixin, serà necessari adoptar les mesures de seguretat establertes en aquest RLOPD en funció de la tipologia de dades que es prevegin tractar.

En aquest sentit, i tenint en compte les consideracions fetes a l'apartat III d'aquest informe, es requeriria l'adopció de mesures de seguretat de nivell bàsic i mitjà (articles 89 a 100 RLOPD), sense que es pogués descartar, en ocasions, l'adopció també de mesures de seguretat de nivell alt (articles 101 a 104 RLOPD).

Als efectes que interessin en el present informe, convé fer referència, entre d'altres, a la necessitat d'implantar les mesures de seguretat consistents en l'establiment d'un control d'accés (article 91) i a l'adopció de mecanismes que permetin la correcta identificació i autenticació dels usuaris (articles 93 i 98 RLOPD):

"Article 91. Control d'accés

- 1. Els usuaris han de tenir accés només als recursos que necessitin per a l'exercici de les seves funcions.*
- 2. El responsable del fitxer s'ha d'encarregar que hi hagi una relació actualitzada d'usuaris i perfils d'usuaris, i els accessos autoritzats per a cadascun d'ells.*
- 3. El responsable del fitxer ha d'establir mecanismes per evitar que un usuari pugui accedir a recursos amb drets diferents dels autoritzats.*
- 4. Exclussivament el personal autoritzat per fer-ho en el document de seguretat pot concedir, alterar o anul·lar l'accés autoritzat sobre els recursos, de conformitat amb els criteris que estableix el responsable del fitxer.*
- 5. En cas que existeixi personal aliè al responsable del fitxer que tingui accés als recursos, ha d'estar sotmès a les mateixes condicions i obligacions de seguretat que el personal propi."*

"Article 93. Identificació i autenticació

- 1. El responsable del fitxer o tractament ha d'adoptar les mesures que garanteixin la correcta identificació i autenticació dels usuaris.*
- 2. El responsable del fitxer o tractament ha d'establir un mecanisme que permeti la identificació de forma inequívoca i personalitzada de qualsevol usuari que intenti accedir al sistema d'informació i la verificació conforme està autoritzat.*
- 3. Quan el mecanisme d'autenticació es basi en l'existència de contrasenyes, hi ha d'haver un procediment d'assignació, distribució i emmagatzematge que en garanteixi la confidencialitat i integritat.*
- 4. El document de seguretat ha d'establir la periodicitat, que en cap cas ha de ser superior a un any, amb què s'han de canviar les contrasenyes que, mentre estiguin vigents, s'han d'emmagatzemar de forma intel·ligible."*

"Article 98. Identificació i autenticació

El responsable del fitxer o tractament ha d'establir un mecanisme que limiti la possibilitat d'intentar reiteradament l'accés no autoritzat al sistema d'informació."

És important adoptar aquestes i la resta de mesures de seguretat previstes al RLOPD, atès que l'objectiu perseguit amb la seva implementació és garantir no només la confidencialitat, sinó també la integritat i la disponibilitat de la informació amb la finalitat de garantir el dret fonamental a la protecció de dades personals.

Dit això, valorar positivament que a l'article 9.3 de l'avantprojecte s'estableixi expressament que els instruments operatius, com el citat sistema d'informació comú, "han de respectar la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal".

VII

De les previsions establertes en el Títol II de l'avantprojecte de llei, que regula el Sistema d'ocupació de Catalunya i la carta de serveis, convé fer referència als articles següents:

L'article 16 defineix els serveis ocupacionals com "el conjunt de serveis i de programes públics que integren les polítiques d'ocupació de Catalunya" i estableix que aquests serveis cobreixen diversos àmbits, tals com l'orientació professional, la qualificació professional, les oportunitats d'ocupació, les oportunitats per a col·lectius amb especials dificultats o la intermediació en el mercat de treball, entre d'altres.

Pel que fa, en concret, a la intermediació en el mercat de treball (lletra i), s'estableix que aquesta intermediació s'ha de realitzar a través del Servei d'Ocupació de Catalunya, per si mateix o a través de les entitats que col·laborin amb ell, així com que, de forma complementària, pot utilitzar també les agències de col·locació autoritzades.

Fer avinent, en aquest sentit, que l'accés a la informació personal de què disposa el Servei d'Ocupació de Catalunya per les entitats que col·laborin amb ell per tal de dur a terme la intermediació en el mercat de treball podrà considerar-se, des del punt de vista de la protecció de dades, com un accés per compte de tercers, sempre que es disposi del contracte o acord d'encàrrec del tractament amb els termes establerts a l'article 12 de la LOPD.

L'esmentat article 12 de la LOPD disposa que:

"1. No es considera comunicació de dades l'accés d'un tercer a les dades quan l'accés

sigui necessari per a la prestació d'un servei al responsable del tractament.

2. La realització de tractaments per compte de tercers ha d'estar regulada en un contracte que ha de constar per escrit o en alguna altra forma que permeti acreditar-ne la concertació i el contingut, i s'hi ha d'establir de manera expressa que l'encarregat del tractament només ha de tractar les dades d'acord amb les instruccions del responsable del tractament, que no les pot aplicar ni utilitzar amb una finalitat diferent de la que figuri en el contracte esmentat, ni comunicar-les a altres persones, ni tan sols per conservar-les.

El contracte també ha d'estipular les mesures de seguretat a què es refereix l'article 9 d'aquesta Llei que l'encarregat del tractament està obligat a implementar.

3. Una vegada complerta la prestació contractual, les dades de caràcter personal han de ser destruïdes o tornades al responsable del tractament, i també qualsevol suport o document en què consti alguna dada de caràcter personal objecte del tractament.

4. En cas que l'encarregat del tractament destini les dades a una altra finalitat, les comuniqui o les utilitzi incomplint les estipulacions del contracte, també ha de ser considerat responsable del tractament, i ha de respondre de les infraccions en què hagi incorregut personalment."

En cas contrari, les comunicacions de dades personals que puguin produir-se entre el Servei d'Ocupació de Catalunya i les entitats col·laboradores amb tal finalitat tindran consideració de cessió de dades i es regiran pel règim establert, amb caràcter general, a l'article 11 de la LOPD.

L'article 17 regula la carta de serveis, establint, al respecte, que aquesta *"conté la informació destinada a les persones i a les empreses sobre els drets que els assisteixen en relació amb els serveis oferts pel Sistema d'ocupació de Catalunya (...)"* (apartat 1).

Aquests drets a què es fa referència en aquest precepte vénen regulats en l'article 18 "drets de les persones usuàries" i l'article 19 "drets de les entitats que formen part del Sistema d'ocupació de Catalunya", ambdós de l'avantprojecte de llei.

D'acord amb l'article 18, el Sistema d'ocupació de Catalunya ha de garantir a les persones usuàries dels serveis els drets a, entre d'altres, *"el respecte a la intimitat personal"* (lletra d) i *"la confidencialitat de la informació relacionada amb els serveis ocupacionals que es prestin"* (lletra e).

A banda de valorar positivament ambdues previsions, assenyalar, en relació amb la segona d'elles (lletra e), que, de conformitat amb la normativa de protecció de dades, *"el responsable del fitxer i els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades de caràcter personal estan obligats al secret professional pel que fa a les dades i al deure de guardar-les, obligacions que subsisteixen fins i tot després de finalitzar les seves relacions amb el titular del fitxer o, si s'escau, amb el seu responsable"* (article 10 LOPD).

D'acord amb l'article 19, el Sistema d'ocupació de Catalunya ha de garantir a les entitats que en formen part *"l'accés als instruments operatius del Sistema d'ocupació de Catalunya"* (lletra b), entre d'altres drets.

Recordar, en aquest sentit, les previsions fetes en l'apartat V d'aquest informe pel que fa a la necessitat de garantir que només tindran accés a les dades personals de les persones usuàries dels serveis prestats pel Sistema d'ocupació de Catalunya mitjançant el Sistema d'informació comú –que, com s'ha vist, forma part dels instruments operatius del Sistema d'ocupació de Catalunya- aquelles entitats del dit Sistema que requereixen tal accés en atenció a les funcions que tenen atribuïdes.

Tot seguit, l'avantprojecte de llei regula les obligacions a complir en aquest àmbit per les persones usuàries i per les entitats del Sistema d'ocupació de Catalunya.

Així, d'acord amb l'article 20, *"les persones usuàries estan obligades a col·laborar amb el Servei d'Ocupació de Catalunya facilitant la documentació, les dades i la informació sol·licitada, i a comparèixer quan siguin requerides en relació amb els serveis i programes que se'ls puguin oferir"*.

Pel que fa a l'obligació de facilitar la documentació, les dades i la informació sol·licitada al Servei d'Ocupació de Catalunya, aquesta previsió es considera conforme amb la normativa de protecció de dades, atès que, de conformitat amb l'article 6.2 de la LOPD, no cal el consentiment dels afectats per al tractament de les seves dades de caràcter personal quan aquestes es recullin per a l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències.

En relació amb les obligacions de les entitats que formen part del Sistema d'ocupació de Catalunya establertes a l'article 21 de l'avantprojecte, escau destacar-ne:

- L'obligació de *“facilitar les dades necessàries que tinguin un interès estadístic i que millorin el sistema d'avaluació del Sistema d'ocupació de Catalunya”* (lletra f).

Atès que, d'acord amb els articles 11.2.e) de la LOPD, 21 de la LOPD i 9.1 del RLOPD, la comunicació de les dades personals amb finalitats estadístiques, sense consentiment dels afectats, només és possible si es produeix entre administracions públiques i per a la realització d'activitats d'estadística d'interès de la Generalitat, es proposa modificar la redacció emprada en aquest apartat en el sentit següent o similar: *“facilitar al Servei d'Ocupació de Catalunya, al Departament d'empresa i ocupació, i a l'Institut d'Estadística de Catalunya les dades necessàries per a la realització d'estadístiques d'interès de la Generalitat i que millorin el sistema d'avaluació del Sistema d'ocupació de Catalunya”*.

- L'obligació de *“respectar l'establert en la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal”* (lletra g).

Aquesta previsió es valora positivament.

VIII

El Títol III de l'avantprojecte de llei regula el Servei d'Ocupació de Catalunya.

L'article 22 defineix el Servei d'Ocupació de Catalunya com *“l'organisme autònom de caràcter administratiu adscrit al departament de la Generalitat de Catalunya que té assignades les competències en matèria d'ocupació, el qual n'exerceix la direcció estratègica, en fa el control i en garanteix l'avaluació de la seva activitat”* (apartat 1).

Per la seva part, l'article 24 regula les funcions pròpies del Servei d'Ocupació de Catalunya, tals com *“dirigir, ordenar, planificar, programar i executar els serveis i programes necessaris per promoure i desenvolupar la política d'ocupació, i fer-ne el seguiment i control”* (lletra a); *“gestionar els serveis d'informació i d'orientació integral a les persones”* (lletra b); *“gestionar els programes de formació professional per a l'ocupació”* (lletra c); *“gestionar la intermediació laboral”* (lletra d); *“gestionar la resta de serveis i programes d'ocupació”* (lletra e); *“mantenir les bases de dades generades pels sistemes integrats d'informació del Sistema d'ocupació de Catalunya”* (lletra m); o, *“expedir certificacions acreditatives de les competències professionals adquirides en el món del treball”* (lletra s), entre d'altres.

En relació amb aquestes i la resta de previsions d'aquest Títol III de les que es pugui desprendre el tractament de dades personals, només assenyalar que, en la mesura que l'avantprojecte de llei que s'examina estableix que el Servei d'Ocupació de Catalunya forma part de les entitats que integren el Sistema d'Ocupació de Catalunya (article 14), s'entén que també li són d'aplicació les obligacions establertes en el seu article 21, entre les quals, recordem, es preveu l'obligació de *“respectar l'establert en la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal”* (article 21.g).

En aquest sentit, ens remeten a les consideracions fetes en els apartats anteriors d'aquest informe.

IX

La disposició addicional de l'avantprojecte de llei, relativa a la protecció de dades personals, estableix que *“totes les entitats que componen el Sistema d'ocupació de Catalunya estan obligades a facilitar al Servei d'Ocupació de Catalunya les dades que*

se'ls sol·licitin en relació amb el compliment de les finalitats d'aquesta Llei, respectant el que estableix la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal".

A banda de valorar positivament la inclusió d'una previsió expressa a la normativa de protecció de dades, recordar que tal comunicació haurà de respectar el principi de qualitat de les dades (article 4 LOPD).

Barcelona, 9 de juliol de 2014